

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
"ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА" – СЛИВЕН**

град Сливен, кв. "Сини камъни", тел., факс: /044/ 66 74 49; тел.: 66 74 28; e-mail: ou12sliven@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Директор на ОУ „Е. Багряна“ Г. Султанова

ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
В ОУ "ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА" ГР.СЛИВЕН

за учебната 2025 - 2026 г.

Настоящата програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката и е приета на Педагогически съвет на 11 09. 2025г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до VII клас или като самостоятелни предмети в разширената подготовка на всички етапи на средното образование и/или в допълнителната подготовка. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: *(чл.1. ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)*

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
5. С цел опазване живота и здравето на учениците са разработени и приети насоки и мерки за работа в условията на епидемиологична обстановка, обусловена от наличието на COVID 19.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. Училищна програма „Без свободен час в училище”
6. Интегрирано по учебни предмети

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

- а) Всички училищни тържества започват с химна на Република България и издигане на националния флаг на фасадата на училището или в залата на честването
- б) В началото и в края на учебната година всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено под ударите на барабанче от знаменосец и две асистентки, показали отлични резултати в образователно-възпитателния процес.
- в) официално раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
- в) награждаване на отличили се ученици и учители;
- г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;

д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

- ✚ Честване на Деня на народните будители
- ✚ Патронния празник на училището – Дни на Багряна
- ✚ Чествана на обесването на Васил Левски – 19.02
- ✚ Честване на 03.03 – Освобождението на България;
- ✚ Денят на самоуправлението на 09.05 – Ден на Европа
- ✚ Тържествено честване на 24.05 – Ден на славянската писменост

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

- ✚ Училищни символи: знаме, училищна униформа;
- ✚ летописна книга

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
 - 2.1 Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение
 - 2.2. Организиране и участие в Благотворителни концерти в помощ на болни и пострадали в инциденти.
 - 2.3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи- Акция за събиране на пластмасови капачки.
- 3.Поддържане на училищния вестник медиите с активното участие на учениците
 - 3.1Интернет страница на училището - информация за участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби и др.
- 4.Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните,международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
 - 4.1.Подкрепящи здравето:
 01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия по линия на БМЧК;
 17. 05. - Национален Ден на спорта – да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.
 31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене – беседа с презентации в ЧК
 - 4.2 Подкрепящи толерантността:
 16. 11. Международен Ден на толерантността – беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство.
 - 26.02. Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия свързани с деня на розовата фланелка.
 - 4.3. Подкрепящи социалната чувствителност:

18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи – радиопредаване
- 4.4. Подкрепящи правата на човека:
- 02. 04. - Международен ден на Детската книга
 - 01. 06. - Международен Ден на детето
- 4.5. Подкрепящи опазването на околната среда:
- 22. 03. - Световен ден на Земята (водата)
5. Организиране на обучения на връстници от връстници: Съвместно с БМЧК на тема: Защита на населението от бедствия и аварии, Оказване на първа помощ на пострадал, Превенция на СПИН, Превенция на зависимости
6. Участие в клубове и неформални групи по интереси;
7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията- разписани детайлно в План на педагогическия съветник. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.
8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

Общи положения - в ОУ "Елисавета Багряна" гр. Сливен се обучават ученици от различни етноси: български, ромски, турски. На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи. Да се реализират участия в проекти и проектни дейности, свързани с подобряване на толерантността, многообразието и приобщаването към училищната среда.

ДЕЙНОСТИ

А) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. безопасност на движението по пътищата;
4. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
5. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
6. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
7. превенция и противодействие на корупцията.

Б) Национална програма "БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ"

В ОУ „Елисавета Багряна” гр. Сливен се прилага тематична програма по НП „Без свободен час в училище”, която определя водещите принципи, задачи, цели и дейности, както и очакваните резултати. Програмата съдържа три тематични ядра и конкретни теми към всяко едно от тях, засягащи гражданското, здравното, психофизическо и когнитивно развитие. НП „Без свободен час в училище” се актуализира всяка учебна година.

В) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и иницира дейности на ниво клас;
2. Утвърждаване дейността на ученическия парламент като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на ученическия парламент влизат председателите на паралелките от I до VII клас.
4. Ученическият парламент има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
5. Редовни заседания на УП се провеждат всеки първи вторник от месеца в кабинета на педагогическия съветник.
6. Ученическият парламент разработва годишен план съобразен с годишния план на училището.
7. Представители на ученическия парламент имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.
8. Ученическият парламент участва в разработването на етичен кодекс на училището.
9. Ученическият парламент разработва и участва в реализирането на проекти.

Г) ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

1. Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси.
2. Провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците.
3. Грижа за опазване здравето и живота на учениците.
4. Дидактически игри - образователни и развиващи.
5. Народни традиции, обичаи и празници.
6. Безопасност на движението по пътищата.
7. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие.
8. Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците.

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

ЦЕЛИ:

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.
2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.
3. Чрез добри практики – интердисциплинарни уроци